

זה הדבר

زوهدبرخ ZO HADEREKH

גליון 1, 5 בינואר 2011

נצחון האמיצות על המצ'ואיזם

הרשעתו של משה קצב, הנשיא לשעבר, באונס ובעבירות מין נוספות, היא תמרור חשוב במערכה הנמשכת נגד ניצול נשים בידי אנשי שררה.

בתיק של בעל תפקיד בכיר ביותר, שהיום, לאחר פסק הדין, אנו יודעים, כי הוא עברייך מין סדרתי, שניצל שוב ושוב את מעמדו לביצוע מעשי אונס ובעירות מין אחרות.

לשאלה, איך כל זה קרה, לא קבלנו עדיין תשובות משכנעות. ואם פרשת עסקת הטיעון תיחקר, כדאי להוסיף לחקירה גם את השאלה, מדוע נפסלה עדותה של א' מבית הנשיא, זו שפתחה את קופת השרצים וגם העזה להשמיע את האשמותיה נגד קצב בפומבי.

בסופו של דבר, חזר הכדור למגרש של בתי המשפט. למרות עצותיהם של פרקליטיו, החליט קצב לבטל מצידו את עסקת הטיעון, וכך נפתחה הדרך להגשת כתב האישום החמור, למשפט ולהרשעה בפשעי מין, וכנראה גם למאסר.

מי היו האמיצים בפרשה זו? היו קודם-כל אמיצות:

המתלוננות האמיצות, שהתגברו על המחסומים האישיים והחברתיים, שלא נרתעו מגל ההכפשות שארגנו אנשי קצב, העירו במשטרה ובבית המשפט, ושכנעו את השופטים, שעבירות מין הן דפוס התנהגות של קצב בתפקידיו השונים; הפעילות האמיצות בארגוני הנשים השונים, שלא הרפו מהנושא, חיבקו את המתלוננות, וגם ארגנו הפגנה גדולה נגד עסקת הטיעון השערורייתית;

השופטת דורית בייניש, שאמרה בדיון בבג"ץ על עסקת הטיעון, כי אין מחליפים אישום ברצח באישום בסטירת לחי.

משפט קצב הסתיים בפסק דין, שהוא נצחון האמיצות והפמיניסטים (נשים וגברים) על המצ'ואיזם – סביבת החיים הנפוצה בישראל המיליטריסטית והשוביניסטית. אך זה נצחון שאינו מסיר מעל סדר היום את בעיית ההתעללות בנשים, ובמיוחד תוך ניצול מרות. אם הסביבה תעודד קורבנות עבירות מין להתלונן; אם משפט קצב יילמד בשיעורי אזרחות בתיכונים; אם התקשורת תחפש ותמצא דרכים להעביר את המסר של סובלנות אפס כלפי עבירות מין והתעללות בנשים; ואם יקבעו דרכי מינוי, שיאפשרו לחשוף עברייני מין בעוד מועד – יהיה הנצחון הזה תמרור חשוב במערכה נגד ניצול נשים בידי מעבידים ובעלי שררה אחרים.

מאת תמר גוז'נסקי

שלושה שופטים היו בהרכב המיוחד של בית המשפט המחוזי בת"א, שדן בתיק קצב: השופט ג'ורג' קרא, ראש ההרכב, ושתי השופטות מרים סוקולוב ויהודית שבח. השלושה כתבו פסק דין מנומק, שתמציתו הוקראה ופורסמה ב-30.12. וכך למדנו, שבית המשפט האמין לעדויות של שלוש הנשים, זו שנאנסה והשתיים שסבלו ממעשים מגונים והטרדה מינית מצד קצב בעת שכיהן כשר וכנשיא. בית המשפט גם קבע, שקצב ניצל את מעמדו ומרותו לביצוע עבירות מין, ובנוסף שיקר ונהג באופן מניפולטיבי.

נכון, משה קצב אינו עברייך המין הראשון שהורשע, וגם אינו איש שררה ראשון שהורשע בעבירות מין כלפי נשים, שהיו כפופות לו. אך ככל הנראה, הדרך להעמדתו של קצב לדין ולהרשעתו הייתה הנפתלת ביותר.

אף שלפרקליטי המדינה מגיעה הערכה רבה על המאמצים שהושקעו בהכנת התיק בתנאים של עליהום תקשורתי על הקורבנות, שארגנו פרקליטיו ויועציו של קצב, אי-אפשר לומר זאת על ראשי הפרקליטות וגם לא על בית המשפט העליון.

פרקליטי הצמרת, המתמחים בהגנה על עשירים ובעלי שררה, ארגנו לקצב עסקת טיעון, שנועדה לחלץ אותו מהתיק עם הרשעה מינורית ביותר וללא קלון. לאותה עסקת טיעון שעוריינית היו שותפים היועץ המשפטי דאז, מני מזוז, וראשי הפרקליטות, שקודם לעסקה טענו שיש תשתית להאשים את קצב באונס.

ואם לא די בכך, כאשר הוגשה עתירה לבג"ץ נגד העסקה, הודיע נציג הפרקליטות, לבית המשפט העליון, כי תשתית הראיות לגבי האונס רעועה, ולכן העסקה היא בגדר הצלחה של התביעה. בניגוד לעמדתם של הנשיאה, השופטת דורית בייניש, ושל השופט אדמונד לוי, בג"ץ אישר את העסקה.

מכאן שמערכת המשפט על שתי שלוחותיה הראשיות, זו המגבשת כתבי אישום וזו השופטת, היו מוכנות להתפשר

תקציב 2011-2012

פחות לבריאות וחברה,
יותר לעשירים ולהוצאות צבאיות

מליאת הכנסת אישרה (29.12), בקולות הקואליציה, את הצעת תקציב המדינה לשנים 2011-2012 ואת 'חוק הסדרים'. הח"כים של חד"ש נטלו חלק פעיל בדיוני התקציב במליאה ובוועדות. להלן תמצית של הדברים, שאמרו בנואמיהם במליאה בשבוע שעבר.

ח"כ מוחמד ברכה האשים את משרד האוצר והממשלה בכללותה בהפחדת הציבור ערב הגשת תקציב וזאת באמצעות תחזיות שקריות. בשיטות אלה עלה בידיה להעביר את חוק התקציב לשנתיים, הפוטר אותה מלהתייבב מדי שנה בפני הכנסת ולקבל את אמונה בנושא המהותי ביותר.

להמחשת מדיניות ההפחדה, הביא ברכה את תחזית האוצר ב-2009, לפיה תצומצם פעילות המשק באותה שנה ב-1.5%. בפועל, פעילות המשק גדלה ב-0.8%. מאחר שהתחזיות הקודרות לא התממשו, ההכנסות בפועל של הממשלה ב-2009 היו גבוהות ב-12 מיליארד שקלים מהתחזית. ב-2010, הפער בין תחזיות האוצר לבין המציאות הגיב לאוצר הכנסות עודפות גדולות עוד יותר - של 25 מיליארד שקלים. אך העודף של אותן שנתיים, שהסתכם ב-37 מיליארד שקלים, לא הופנה לרשויות המקומיות הקורסות, לקידום מערכת החינוך, ליצירת מקומות עבודה נוספים, או לצידוד הולם של מכבי האש.

בהמשך דבריו האשים ח"כ ברכה את ראש הממשלה נתניהו ואת שר החוץ ליברמן בשירות נאמן לברוני ההון ובטיפוח גזענות בוטה. השילוב הזה, התריע ברכה, הוא מרשם לאסון, שינחת על כלל אזרחי המדינה.

בהתייחסו לתקציב הצבאי, הדגיש ברכה, כי ההוצאות הצבאיות הגלויות בולעות 14% מהתקציב. כאשר מוסיפים את פירעון החובות בגין הוצאות צבאיות בעבר, כי אז ההוצאות כבר מעפילות ל-30% מהתקציב.

התקציב הרשמי המקורי של משרד הביטחון לשנת 2010 היה 49.2 מיליארד שקלים. לכן יש להוסיף 4.2 מיליארד שקלים שהוגדרו "הוצאה מותנית בהכנסה"; 5.1 מיליארד שקלים שהם תקציבי המוסד והשב"כ המוחבאים ברזרבה הכללית; וכן 2.6 מיליארד שקלים של תוספות, שאושרו במהלך 2010. כך שבפועל, התקציב הצבאי הרשמי ב-2010 היה 61 מיליארד שקלים, או גבוה ב-24% מהתקציב המקורי של משרד הביטחון.

מהטבות מס נהנים העשירים

ח"כ דב חנין אמר, כי המדיניות הנוקשה של צמצום ההוצאות החברתיות גרמה לכך, שבין השנים 2002 ל-2009, ירד משקלו של תקציב המדינה בתוצר המקומי הגולמי (תמ"ג) מ-46.2% ל-40.2%. מבחינת חלקו של תקציב המדינה בתמ"ג, ישראל נמצאת כבר היום בתחתית הסולם של מדינות ה-OECD. אילו משקל התקציב בתמ"ג ב-2011 היה כמו בשנת 2000, היינו מקבלים השנה תקציב גדול בעשרות מיליארדי שקלים מהתקציב המוצע. ואילו תוספת של עשרות מיליארדי שקלים הייתה מאפשרת התמודדות עם הבעיות החברתיות הסיביות והבריאותיות הקשות.

מטרת הצמצום בתקציב הייתה לאפשר הפחתה נמשכת במסים הישירים, מס הכנסה ומס חברות, שהנהנים העיקריים ממנה הם העשירים. הפחתת המסים בשנים 2003-2010 הסתכמה ב-46 מיליארד שקלים. במלים אחרות, מדיניות הצמצום התקציבי משקפת העדפה של הממסר הצבאי, מצד אחד, ושל בעלי ההון ובעלי ההכנסות הגבוהות, מצד שני.

תאגידי גדולים בישראל כבר היום משלמים מס נמוך במיוחד. התאגיד הבינלאומי "טבע", למשל, אשר מעסיק בישראל 6,000 עובדים, שילם בשנת 2009 מס בסכום של 65 מיליארד שקל, שהיו 4.8% בלבד מהרווח שלו (לפני מס).

העשור הראשון של המאה ה-21, הדגיש ח"כ חנין, היה העשור של קיצוצים מרחיקי לכת בהוצאות החברתיות. תקציב ההשכלה הגבוהה לסטודנט נשחק בצורה דרמטית, לאחר שבעשור האחרון, הפסידה מערכת ההשכלה הגבוהה סכום מצטבר של 7.5 מיליארד שקלים. זה גרם למשבר עמוק באוניברסיטאות - צמצום בתקני מרצים, עוזרי הוראה, כיתות גדולות יותר, וירידה בהשקעות במעבדות ובספריות.

ראשי הרשויות המקומיות ועובדיהן הפגינו מול משרד האוצר ומשרד הפנים, משום שהתקציב הממשלתי לרשויות המקומיות, שעיקרו מענקי איוון, קוצץ מ-5.2 מיליארד שקלים ב-2001 ל-3.6 מיליארד שקלים ב-2011.

ההשקעה בהגנת הסביבה אפסית וראויה לכל גינוי - פחות מפרומיל מתקציב המדינה. לכן אין תקציבים למכבי האש ולהיערכות לרעידות אדמה.

אין להפריד בין כלכלה לבין הוצאות ביטחון

ח"כ חנא סוייד תקף את הדעה הרווחת, כאילו ניתן להפריד בין כלכלה ותקציב לבין ביטחון ושלום. אך תקציב הביטחון הוא שביעית מסך התקציב השנתי, בעוד שבעולם מקובל, שתקציבי ביטחון הם השיעור של 2-3 אחוזים מהתקציב. ח"כ סוייד קרא לצמצם את התקציב הצבאי באמצעות שינוי מהותי במדיניות הממשלה לעבר תוכנית מדינית, שתסיים את מצב הסכסוך במזרח-התיכון. בדרך זו, אפשר יהיה גם להפנות משאבים גדולים יותר לחינוך ולסגירת פערים, לפיתוח תשתיות ולפתרון מצוקות האוכלוסייה הערבית. לכל הדבר הזה.

הבעיה העיקרית שהאזרחים בישראל מתמודדים איתה, ציין סוייד, זאת בעיית הדיוור. הצעדים הממשלתיים בתחום המיסוי על דירות אינם משפיעים על בעלי ההכנסות הגבוהות, שלא ייבהלו מעלייה בהחזר המשכנתה. אך צעדים אלה דווקא יקטינו את מלאי הדירות עבור זוגות צעירים.

למרות הדיבורים בדבר הצורך להגדיל את התעסוקה ביישובים הערביים, למעשה דבר לא נעשה. כל הסיוע התבטא בסכום נמוך, שהועבר לחברה המכשירה עובדי היי-טק ערבים. איפה אזורי תעשייה ביישובים הערביים? היכן העסקת ערבים במשרדי הממשלה?

ח"כ עפו אגבאריה הוקיע את גל הגזענות, הקשה המופנה תחילה נגד הערבים, אך אם לא ייעצר - הוא יתפשט כמחלה ממארת. בשנה שחלפה נודע על בתי ספר חרדיים, המסרבים לקבל תלמידות ממוצא מזרחי, ועל גני-ילדים, שסירבו לקבל ילדים ממוצא אתיופי.

ח"כ אגבאריה התריע, כי בחישוב לנפש, תקציב הבריאות היום נופל מ-2/3 מהתקציב לנפש ב-2001. נוסף לכך, מחריף המחסור באחיות וברופאים מומחים, ובתי חולים ממש קורסים תחת הנטל. ויתור על רכישתו של מטוס קרב "חמקן" אחד יכול לשחרר תקציבים לפתרון מצוקות קשות במערכת הבריאות.

מהי אסטרטגיה אנטי-פאשיסטית מוצלחת?

בעקבות סדנא בנושא סכנת הפאשיזם, שקיים סניף ת"א של מק"י.

במצבי משבר וחוסר יציבות, קבוצות אלה מציעות לשלטון ההון עיסקה: ויתור על הדמוקרטיה בתמורה לתמיכה בשלטון ההון וחיזוק מעמדו. קבוצות אלה, המגייסות תמיכה עממית מקרב שכבות האוכלוסייה הכי מופלות ומדוכאות, וגם בקרב מעמד העובדים ושכבות הביניים, עושות זאת לעיתים קרובות דרך שלהוב לאומני ושנאת זרים, תוך בניית תחושת הערך של אותן שכבות באמצעות פגיעה והשפלה של אוכלוסיות מיעוט.

לפיכך, סכנת הפאשיזם גוברת כאשר, באופן דיאלקטי, בצד התגברות חוסר שביעות הרצון העממית, מתחזקת האלטרנטיבה לשינוי אמיתי וכולל. ככל שהאלטרנטיבה נתפסת כאפשרית יותר וכאטרקטיבית, כך עלולה גם האלימות השלטונית לגבור.

מי יבודד את מי?

במצבים אלה, נראה את זרועות השלטון משתפות פעולה ואף יוזמות את צמצום המרחב הדמוקרטי. במקרה הישראלי: מבול החוקים האנטי-דמוקרטיים בכנסת הנוכחית; העדר תגובה שלטונית הולמת, כולל של היועץ המשפטי לממשלה, למכתב הרבנים; ההתקפות על בג"ץ; העלמת עין בוטה מפשעי שנאה למיניהם וכדומה.

משטרים פאשיסטיים הם בהכרח אלימים מאוד, כי דיכוי והפחדה הם האמצעים העיקריים לשבירת הכוחות האלטרנטיביים למשטר הקיים. ארגונים פאשיסטיים מנסים להעביר לצידם את החלקים הפחות מאורגנים בקרב הלא-מרוצים, או לפחות לשחק אותם. עם זאת יש לציין, לא כל משטר אלים ולא-דמוקרטי הוא פאשיסטי. לשם הגדרת משטר כפאשיסטי, יש גם לבחון, בצד האלימות והעדר הדמוקרטיה, גם את יחסו להון. במשטר פאשיסטי, ההון זוכה בחופש פעולה, ומגבה מצידו את המשטר הפאשיסטי.

כוחם של משטרים פאשיסטיים נראה לעיתים בלתי-מוגבל, גם בגלל העדר התנגדות משמעותית. לא פעם, פאשיזם גייס המונים משום שהמרכז ישב בבית.

הניסיון ההיסטורי של המאה ה-20 מלמד, שבצד מפלות, היו מקומות, בהם נוהל מאבק מוצלח בפאשיזם. זה קרה במקומות, בהם הוקמה חזית אנטי-פאשיסטית רחבה, שהצליחה לבודד את הגורמים השלטוניים המשחקים בקלף הפאשיסטי בשירות ההון. להבנתנו, הסוגיה "מי יבודד את מי?" קרי: האם הפאשיסטים יבודדו את כוחות השמאל והדמוקרטיה מההמונים, או כוחות השמאל, באמצעות חזית רחבה, יבודדו את הפאשיסטים - היא העומדת ביסוד כל אסטרטגיה אנטי-פאשיסטית מוצלחת.

עד כאן, ובכמה מילים, סיכומים של הסדנא האנטי-פאשיסטית שנערכה בת"א (ומתוכננת להתקיים בירושלים וברמלה). נותרו פתוחות שאלות חשובות: מה בתנאים שנמנו לעיל מתקיים בישראל 2011? ואיך ניתן לבנות חזית אנטי-פאשיסטית כאן ועכשיו? המשך הדיונים בנושאים אלה יתרום לתהליך, שמטרתו להעמיק את החשיבה ואת העשייה האנטי-פאשיסטית במציאות, בה אנחנו חיים.

ח"י

ההיענות הרחבה מצד חברי מק"י ופעילי שמאל ליוזמתו של סניף מק"י בתל-אביב לקיים סדנא לימודית לדיון בסכנת הפאשיזם בישראל, לימדה עד כמה הנושא מטרוד.

הרצו בסדנא ח"כ לשעבר תמר גוז'נסקי; ד"ר אפרים דויד; ח"כ ד"ר דב חנין; ויו"ר מכון אמיל תומא, עיסאם מח'ול. במפגש האחרון הוצגו מחשבות על דרכים מעשיות לקדם את המאבק האנטי-פאשיסטי בישראל.

כל הדוברים הדגישו, מצד אחד, את סכנת הפאשיזם הניצבת בפנינו, ומצד שני - את העובדה, שעדיין אין משטר פאשיסטי בישראל, וכי במצב הנוכחי יש מקום רב לפעולה ציבורית ופוליטית נגד הסכנה. במילים אחרות: הסכנה אכן קיימת, אבל קיימים גם הכוחות החברתיים, שבכוחם לסכלה.

כדי לזהות את התנאים, בהם גוברת הסכנה הפאשיסטית, חיוני לאפיין את האופי והמגבלות של החירויות הדמוקרטיות במסגרת המשטר הקפיטליסטי. בקפיטליזם קיים מרחב מפותח ככל הנוגע לחירויות הדמוקרטיות. במשטר הקפיטליסטי מתקיים מרחב ציבורי, שבו האזרחים ברובם זוכים במידה זו או אחרת של חירויות דמוקרטיות: חופש תנועה, חופש עיתונות, חופש ביטוי, מחאה והפגנה, בחירות כלליות ומקומיות. לעומת זאת, במרחב הפרטי/כלכלי לא מתקיימות הזכויות הללו. זהו המרחב של ההון (שהוא, כידוע, חברו הטוב ביותר של השלטון).

החירויות הדמוקרטיות הליברליות נולדו בתוך המשטר הקפיטליסטי והן משרתות אותו. אולם בתנאים מסוימים של חוסר יציבות וערעור של הסדר הציבורי, יתכן מצב, בו יתבצע צמצום משמעותי של המרחב הדמוקרטי בתמורה לשימור הסדר החברתי הקיים והמשך שלטון ההון.

על מחאה ורצון לשינוי

מה מאפיין מצבים של חוסר יציבות או של ערעור על הסדר הקיים? מצבים אלה יכולים לנבוע ממשברים כלכליים, מקומיים או גלובליים, ממשבר כתוצאה מהחלטות שלטוניות, שהאזרחים משלמים בגללן מחיר אישי וכלכלי כבד (מלחמה), שחיתות שלטונית מאוד חמורה וכו'.

מצבים אלה גורמים לאובדן התמיכה הציבורית בדרכה של ההנהגה הפוליטית - רצון להחליף את המפלגה שבשלטון, או ספקות לגבי הדרך. במצבים כאלה, נשמעים שני סוגים של קולות מרכזיים: אלה, האומרים שהבעיה היא בשיטה הקפיטליסטית, ולכן צריך לשנות אותה מהיסוד - להרחיב את הדמוקרטיה אל הכלכלה והחברה ולשנות את חוקי המשחק; ואלה, המציגים את הדמוקרטיה כמקור הבעיות ודוגלים בשימור הקפיטליזם. אחת הדרכים הקלות בידי הקבוצה השנייה היא הסטת האש מההון וממבנה החברה ע"י שנאת הזר והדבקות תווית 'בוגדים' למבקרים.

במצבי חוסר יציבות, המסכנים את המשטר הקיים, כשגוברת אי-שביעות הרצון העממית וכאשר קולות מהפכנים הופכים רלוונטיים יותר ונשמעים יותר - עלול השלטון, בעידודו של ההון, לחבור לזרמים אנטי-דמוקרטיים גזעניים ושונאי זרים, הקיימים כל הזמן בציבור, אולם בתקופות רגיעה הם אינם מאיימים על הדמוקרטיה.

הכומר שחאדה שחאדה

דברים לזכרו

הכומר ד"ר שחאדה שחאדה, שכהן שנים ארוכות כסגן יו"ר מועצת חד"ש, מת לאחר אישפוז ממושך עקב פציעה קשה, והוא בן 71.

לזויתו התקיימת ב-27.12 בכפר יאסיף. ארונו הוצב בכנסיה הפרוטסטנטית, ומאות עברו לידו.

הכומר שחאדה מילא תפקיד מרכזי בקהילתו וניהל שנים את הקהילה של כנסיית סנט לוקאס בחיפה.

ייחודו כמנהיג היה השילוב הטבעי ביותר, מבחינתו, בין היותו מנהיג דתי לבין פעילותו הציבורית והפוליטית בשירות המערכות לשוויון לאומי ואזרחי ולשלום צודק.

נקודת ציון חשובה בפעילותו הציבורית הייתה תרומתו ליום האדמה (1976). בשנות ה-70 כיהן הכומר שחאדה כיו"ר הוועדה להגנה על אדמות הערבים, שפעלה לגיוס מחאה ציבורית נגד הפקעת אדמותיהם של האזרחים הערבים ונגד החוקים, שנתנו לכך הכשר. הוועדה להגנה על האדמות, בראשותו, מילאה תפקיד ציבורי חשוב בארגון השביתה הכללית הראשונה של האוכלוסייה הערבית, שהתקיימה ביום האדמה 1976.

בפעילותו הציבורית שיתף הכומר שחאדה פעולה עם המפלגה הקומוניסטית הישראלית, והיה שותף להקמתה של החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון (חד"ש) ב-1977. מאז ראשית שנות ה-90, נבחר שוב ושוב לסגן יו"ר מועצת חד"ש. הכומר שחאדה היה דובר רהוט בזכות השלום הצודק, המבוסס על כינון מדינה פלסטינית עצמאית בצד ישראל, ובזכות השוויון המלא של האזרחים הערבים בישראל.

הכומר שחאדה האמין בשותפות של יהודים וערבים במאבקים הדמוקרטיים לשוויון ולשלום, והשקיע מאמצים בהרחבתה. למען מטרה זו, קידם דיאלוג בין-דתי בין נוצרים, יהודים ומוסלמים.

חבריו הרבים לא ישכחו את אישיותו הכובשת, רוחב לבו ומסירותו של הכומר שחאדה שחאדה, שמותו הוא אבידה לציבוריות המתקדמת ושוחרת השלום בישראל.

החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון

(המפלגה הקומוניסטית הישראלית)

וחוגי ציבור יהודים וערבים)

אבלים מרה על מותו של הכומר

שחאדה שחאדה

מנהיג רוחני וציבורי רב פעלים, סגן יו"ר מועצת חד"ש, שהקדיש חייו למערכות לשוויון ולשלום, ומשתתפים בצערה של המשפחה

מעוניין/נת לקבל הביתה את "זו הדרך"?

שלחו שם וכתובת אל: info@maki.org.il

המשלוח ללא תשלום. תרומות יתקבלו בברכה.

מחאה בלוד נגד הריסת בתים

ביוזמתן של הוועדה העממית בלוד ושל משפחת אבו עיד, נערכה בלוד ב-28.12 משמרת מחאה עקב הריסת הבתים בלוד לפני למעלה משבועיים.

עשרות מבני משפחת אבו-עיד נותרו ללא קורת גג, לאחר שבועה מבתיים בלוד נהרסו ב-14 בדצמבר בידי מנהל מקרקעי ישראל, בשיתוף הרשויות המקומיות לוד ורמלה. מאות שוטרים אבטחו את המבצע והתעמתו עם התושבים, שניסו למנוע את ההריסה.

אנשי רוח לראש הממשלה:

פעל נגד הגזענות, או התפטר

אנשי רוח ואקדמיה, ובניהם זוכי פרס ישראל ופרס האמנות, המדע והתרבות, חתמו (25.12) על מכתב פתוח לראש הממשלה. החותמים קראו לנתניהו לקחת אחריות על הגזענות בחברה הישראלית, לפטר את חותמי מכתב הרבנים, ולפעול נגד החקיקה הגזענית, המקודמת בכנסת. החותמים דורשים מנתניהו להתפטר, במידה שאינו יכול לתקן את כשלו.

בין החותמים על המכתב: פרופ' יוסף אנסי, פרופ' ירון אזרחי, חתני פרס ישראל פרופ' חיים אדלר, מיכה אולמן, שולמית אלוני, דוד טרטקובר, חנה מרון ודני קרוון, הסופר ספי רכלבסקי, הצייר יאיר גרבוז, האדריכל הלל שוקן, והצייר לארי אברמסון.

חותמי המכתב כתבו במכתבם, כי פנו לנתניהו כמה פעמים בשבועות האחרונים, בקריאה שיפסיק את ההסתה לגזענות. הם ציינו, כי האווירה הציבורית הקשה, שניצתה מקריאת הרבנים שלא להשכיר דירות לערבים, מלוכה באמצעות מעשי חקיקה כדוגמת "חוק ועדות הקבלה", המנסה "ליצור ישובים ליהודים בלבד".

"דווקא אתה מכיר מקרוב את גל ההסתה, שקדם לרצח ראש הממשלה יצחק רבין" - נכתב בפנייה לראש הממשלה, "ולכן יודע את הקשר בין הסתה רבנית, תחושת גיבוי פוליטית ואלים קשה. היית חייב לפעול באופן מידי".

אנשי הרוח הדגישו, כי חובתו של נתניהו היא לפעול להשהיית הרבנים המסיתים, ובראשם הרב שמואל אליהו, ולהפסקה המיידית של מימונם בידי המדינה, וסיכמו: "לאור ההיסטוריה שלנו, הפיכת ישראל לישות גזענית הינה מצמררת ומסכנת את עצם קיומה. אם אינך מסוגל לתקן מיידית את כשליך אלה, למען ישראל - עלייך להתפטר".

מק"י - סניף רמלה

במועדון, רחוב שמשון הגיבור 15

קורס לימודי פתוח 2011

סכנת הפאשיזם והמאבק נגדה

מפגש ראשון, 12.1

מקורות הפאשיזם - עיסאם מחול

מפגש שני, 26.1

הון, שלטון ופאשיזם - ד"ר אפרים דויד

מפגש שלישי, 9.2

דמוקרטיה בורגנית ופאשיזם - תמר גוז'נסקי

מפגש רביעי, 23.2

כיצד נתמודד עם הסכנה הפאשיסטית? - ח"כ דב חנין

אסאנג', תיק רזנברג וחוק הריגול משנת 1917

מאת רוברט מירופול

בנם הצעיר של אתל ויוליוס רזנברג. היה בן שש, כאשר הממשל האמריקאי הוציא להורג את הוריו באשמה של "קשירת קשר לגנוב את סוד הפצצה האטומית".

לפי השמועה, ארצות-הברית מתכוונת להאשים את ג'וליאן אסאנג', מייסד האתר ויקיליקס, בהפרת חוק הריגול משנת 1917. בגרסתו הנוכחית, חוק זה קובע, כי ניתן להרשיע בריגול ולהטיל עונש כבד, בין היתר, כאשר החשוד אסף מידע הנוגע לביטחון הלאומי, בהניחו כי במידע זה ייעשה שימוש לפגוע בארה"ב.

אני רואה בחוק משנת 1917 עונש ארוך שנים. הורי הורשעו לפיו ובהמשך הוצאו להורג, לאחר שבית המשפט פסק, שהם קשרו קשר לבצע ריגול, לפי המוגדר בחוק זה.

לחוק הריגול 1917 יש היסטוריה ידועה לשמצה. הוא נועד תחילה לשמש כלי בדיכוי כל התנגדות למלחמת העולם הראשונה. החוק הזה הצמיד אופי של פשע לכל ביקורת על המאמץ המלחמתי, ובאמצעותו נשלחו מאות מבקרים לכלא רק משום שביטאו את עמדתם. כך הפכה התנגדות לבריגדה.

החוקה של ארה"ב הגבילה באופן דווקני את ההגדרה של מה שמכונה בגידה בניסוח הבא: "בגידה נגד ארצות-הברית תחשב ככזאת רק במקרה של ניהול מלחמה נגדה, או של גילוי נאמנות לאויביה, באמצעות מתן סיוע או תמיכה". מנסחי החוקה בחרו בהגדרה כה צרה, כדי למנוע את הפיכת האישום בבגידה לנשק בידי קבוצה פוליטית. במהלך הדיונים בחוקה באסיפה המכוננת, הסכימו מחבריה, כי אופוזיציה מילולית מוגנת באמצעות התיקון הראשון לחוקה, ולכן לעולם לא תיחשב בגידה.

מהנאמר לעיל ברור, כי חוק הריגול 1917 אינו חוקתי, משום שהוא קובע דברים שהחוקה אוסרת. בית המשפט העליון עשה שימוש בחוק זה 4-5 פעמים בתקופות של מתיחות, והוא מעולם לא הוגדר כלא-חוקתי. בפועל, חוק זה הוא חרב רדומה, המצפה לרגע פוליטי הולם ולבית משפט עליון אוטוריטארי, שיחזיר אותו לחיים ויפעיל אותו נגד מתנגדים.

ג'וליאן אסאנג', כמו הורי, עלול לעמוד לדין לפי חוק הריגול 1917. כל מה שנחוץ הוא, להציג הוכחה, כי שניים או יותר נפגשו ונקטו פעולה אחת לקידום תוכנית לא-חוקית. פעולה לצורך זה יכולה להיות שיחת טלפון או החלפת דברים. במקרה של הורי, ההוכחה היחידה שהוצגה נגד אמי הייתה העדות של דייוויד ורות גרינגלאס, לפיה אמי נכחה בפגישה שהוגדרה כפגישת ריגול וכי היא הקלידה במכוננת כתובה תיאור של שרטוט. אף שעדות זו הוכחה בהמשך כשקרית, הרי גם אם הייתה נכונה, משמעותה היא, שממשל ארה"ב הוציא להורג אישה רק בשל הקלדה.

המושג "קשירת קשר" הוא אפילו הרסני יותר. משמעותו, שניתן להעמיד לדין באותה עבירה, שבה הואשמו הורי, כל אדם, עמו הורי שוחחו לגבי פעילותם ועמדותיהם הפוליטיות, וזאת אם יעיד מישהו, ששיחות אלה כללו תוכניות לביצוע ריגול. לכן נתפס המשפט נגד הורי, ובצדק, על-ידי חבריהם במפלגה הקומוניסטית כאיום על כולם.

בחינת מצבו של מייסד ויקיליקס מעלה את האפשרות, כי הממשל אכן ינסה להאשים את אסאנג' בקשירת קשר. אך לא רק אסאנג' צפוי לכך: כל מי שהיה מעורב בקהילת ויקיליקס עלול ליפול במלכודת. כמו במקרה של הורי, התביעה תנסה להסית כמה מהמעורבים להלשין על האחרים, וזאת תמורת יחס טוב יותר. גישה זו של 'הפרד ומשול' תציב אנשים אלה מול אלה, תזרע אי-אמון בקהילה הרחבה יותר, ותפחיד אחרים עד כדי שיתוק.

מתקפה מעין זו מאיימת על כל פעיל שמאל. אני קורא לכל אנשי הקידמה לצאת להגנת ג'וליאן אסאנג', אם הוא יואשם בהפרת חוק הריגול משנת 1917.

פורסם לראשונה באתר של קרן רזנברג למען הילד, שבראשה עומד רוברט מירופול.

לעוף על המיליון

מאת יוסי סגול

לפני כמה שבועות התחלתי לעבוד כמורה בבית ספר יסודי. במקביל לתחילת העבודה, הצטלמתי לשעשועון חדש בערוץ 10 בטלוויזיה. יש לא מעט ניגודים בין שני הדברים. אבל למרבה הצער, המשכורת הבלתי-אפשרית של מורה במדינת ישראל לא משאירה ברירה. חייבים להשלים הכנסה בדרך מסוימת, והופעה בת חמש דקות על המסך הקטן סידרה לי הכנסה בגובה משכורת של שלושה חודשים של מורה (ואת הערצתם של התלמידים).

יש משהו מאוד סימלי בכך, שהטלוויזיה המסחרית משלמת סכום כסף גדול פי כמה ממשך החינוך. הערוצים המסחריים בישראל הם אחד המעוזים הגדולים של הקפיטליזם במדינה. מערכת החינוך לא מייצרת הכנסות להון, ולכן התגמול בה נמוך (התשלום החברתי על כך הוא יקר). הנוק הגדול של הקפיטליזם, הניבט כל ערב מהמסך הקטן, מתבטא בעיקר בדרך בה מוצגת ההשכלה.

אלילי המסך העיקריים הם גיבורי תוכניות לגילוי כישרונות חדשים בתחומים כמו שירה ובישול. זמרים צעירים ושפים חסרי ניסיון זוכים לזמן מסך, שמקצוענים מנוסים בתחום יכולים רק לחלום עליו. מי שצופה בתוכניות האלה מגיע למסקנה, שהכישרון בלבד מספיק והוא הרבה יותר חשוב מלימוד והתמדה. מפורסמים שמפזזים ב"לרקוד עם כוכבים" זוכים לחשיפה גדולה עשרות מונים מרקדנים מקצועיים ומלהקות מחול עטורות שבחים. תוכניות נצפות במיוחד הן תוכניות בהן המשתתפים הם אנשים רגילים, חסרי כישרונות מיוחדים, פרט לרצון לחשיפה עצמית בלתי פוסקת וחסרת מעצורים. לדעת, עיקר הנוק הוא בתוכנית "היפה והחנון", בה מוצגים אנשים משכילים כמוזרים וכחסרי כל סיכוי ליצירת קשר זוגי עם המין השני.

כדי לשפר את המצב הנוכחי של ההשכלה במדינת ישראל, אין ספק שיש לשפר את ההשקעה הכלכלית במערכת החינוך במגוון רחב ביותר של תחומים. במקביל, חייבים לשפר את היחס להשכלה ולמשכילים במדינה. אם מורים יוכלו להופיע בטלוויזיה לא רק בתור חלק משעשועון, אלא כדי לדבר בגובה העיניים לצופים צעירים, ולהרחיב את השכלתם ואת אופקיהם, אולי תהיה בכך התחלה של שינוי.

עובדים מתארגנים בהסתדרות

תושבת בלעין מתה משאיפת גז

בהפגנה נגד הגדר

ג'וואהר אבו רחמא (36) מתה לאחר ששאפה גז מדמיע, שפיזרו חיילים בעת דיכוי ההפגנה נגד גדר ההפרדה, שנערכה ב-31.12. ג'וואד הייתה אחותו של באסם אבו רחמא, שנהרג בהפגנה באפריל 2009.

בהפגנה ב-31.12 השתתפו מאות פלסטינים, ישראלים ופעילי שלום זרים, וכן סלאם פיאד, ראש הממשלה הפלסטיני. הכפר הוכרז שטח צבאי סגור על מנת למנוע את המחאה.

עובדי אלישרא שבתו שביתת אזהרה

עובדי מפעל התעשייה הביטחונית אלישרא בבני ברק קיימו ב-26.12 שביתת אזהרה של יום אחד, ועד עובדי המפעל מסר, כי העובדים מוחים על ניסיון ההנהלה לפרק את המפעל.

חברת אלישרא נרכשה לפני ארבע שנים, יחד עם החברה האם שלה, תדיראן קשר, בידי אלביט מערכות. עובדי אלביט מערכות אינם מאוגדים, ולכן עורר המיזוג בקרב עובדי תדיראן קשר ואלישרא חשש, שהנהלה תנסה לחסל את ועדי העובדים שלהם ולפגוע בזכויותיהם.

עובדי ביקור חולים נגד סגירתו

עובדי ביה"ח "ביקור חולים" בירושלים הפגינו (27.12) מול משכן הכנסת בדרישה שהאוצר יעביר באופן מידי את הסיוע הנחוץ (30 מיליון שקלים) להמשך קיומו של בית החולים. בבית החולים ביקור חולים, שהוא היחיד הפועל במרכז ירושלים, מועסקים כ-700 עובדים - רופאים, אחיות, עובדים פרה-רפואיים ועובדי מינהל ומשק.

תובעים טיפול בחומרים מסוכנים

מאות פעילים מארגון מגמה ירוקה, הקואליציה לבריאות הציבור, ארגונים סביבתיים וחברתיים, חד"ש ומק"י, קיימו ב-31.12 עצרת מחאה בחיפה. המפגינים תבעו מהממשלה לטפל בחומרים המסוכנים הרבים, המאוחסנים במפרץ חיפה, לפני שיהיה מאוחר.

מק"י-חד"ש ירושלים

רחוב כורש 14, כניסה ד'

פאשיזם - מה זה ואיך נאבקים בו?

סדנה בת ארבעה מפגשים. שעת ההתחלה - 19.30.

מפגש ראשון - יום ד', 5.1

פאשיזם: גידול פרא או בן חוקי? - תמר גוז'נסקי

מפגש שני - יום ד', 12.1

הון, שלטון ופאשיזם - ד"ר אפרים דויד

לפרטים נוספים: הגר - 054-9462332, אדם - 052-5830724

ההצטרפות להסתדרות של עובדים, המועסקים במקומות עבודה שונים, היא סימן מעורר, העשוי להצביע על תפנית בהתפתחותם של האיגודים המקצועיים. לאחר שנים ארוכות, בהן גילתה הנהגת ההסתדרות פאסיביות בכל הנוגע בארגון עובדים, ומספר העובדים המאורגנים בהסתדרות פחת משנה לשנה, מסתמנת התעניינות מסוימת במועצות הפועלים בארגון עובדים. במקרים לא מעטים, היוזמה להתארגנות צומחת במקומות העבודה, על רקע התנכלויות של מעבידים. גורם נוסף המשפיע על ההסתדרות הוא התחרות עם הארגון "כוח לעובדים", שהוכר כארגון יציג והשיג כמה הישגים בארגון עובדים ובייצוגם. להלן כמה דוגמאות של התארגנות עובדים בחודש שעבר:

עובדי בית האבות קשת

300 עובדי רשת בתי האבות הסיעודיים קשת, שהתארגנו לאחרונה בהסתדרות, הפגינו (28.12) ביפו נגד הרעה בשכרם ובתנאי עבודתם. לרבות הורדת דרגות, א-חישוב ותק ואי-מתן דמי ביגוד וטלפון. ההנהלה מסרבת לפתוח במו"מ עם ההסתדרות, ואף איימה על העובדים בפיטורים, אם לא יפרשו מההסתדרות.

איגודי הבימאים והתסריטאים

איגוד בימאי הקולנוע והטלוויזיה ואיגוד התסריטאים החליטו להצטרף להסתדרות העובדים הכללית, כדי להבטיח לחברייהם אופק תעסוקתי, שכר ראוי, זכויות פנסיה ובעלות משותפת על היצירה. היו"רים של שני הארגונים, שכבר הצטרפו להסתדרות, קראו לחברי האיגודים לעשות כמותם.

נהגי חברת האוטובוסים קונקס

ההסתדרות במרחב אשדוד, המייצגת את 140 נהגי חברת האוטובוסים קונקס, הכריזה ב-28.12 על סכסוך עבודה מול הנהלת החברה. נהגי החברה מסרו, כי ישביתו את שירותי התחבורה בעיר בתוך כ-15 ימים. חברת קונקס מפעילה קווים בין-עירוניים מרכזיים באזור, בהם הקו אשדוד-ת"א.

העוזרים הפרלמנטרים ועובדי המזנון בכנסת

למעלה משליש מהעוזרים של חברי הכנסת הצטרפו להסתדרות והקימו ועד פעולה. לפיכך, הפכה ההסתדרות לארגון היציג של העוזרים הפרלמנטרים. יו"ר ועד הפעולה, שוקי זוהר, ציין, כי לעוזרים יש בעיות רבות בתנאי העסקה, וזכויות רבות שאינן מיושמות כתוצאה מאופי העבודה הייחודי והתובעני מול חברי הכנסת.

לאחרונה התאגדו בהסתדרות גם עובדי מזנון הכנסת והקימו ועד פעולה. ההסתדרות פתחה במו"מ עם החברה המפעילה את המזנון להסדרת תנאי העסקתם של עובדיה.

הישג לפרקליטים: 12% תוספת לשכר

בתום 43 ימי שביתה, השיגו הפרקליטים תוספת שכר של 12% ומענק חד-פעמי בסך אלפיים שקלים. בנוסף, הסכימו באוצר לערוך הליך בורות אצל נשיא בית הדין הארצי לעבודה בדימוס, סטיב אדלר, לגבי ייתר דרישותיהם.